

Včasná identifikace a podpora ohrožených dětí

Tereza Svačínová, manažerka projektu Signály

Martina Koplová, manažerka koordinátorů a case managerů projektu Signály

29. dubna 2024

SOFA – Society for All // Tvoříme společnost pro všechny (dříve ČOSIV)

- **Náš slogan**
Pomáháme slabším a těm silnějším jsme odbornými partnery
- **Naše poslání**
Usilujeme o společnost, kde **kvalitní vzdělávání** je přístupné **každému**, kde se lidé cítí dobře a mají šanci naplno využít svůj potenciál.
- **Kým jsme**
Jsme **expertním, metodickým a vzdělávacím** centrem ve všech oblastech naší činnosti

Čemu se věnujeme a jak to děláme

**Kvalitní vzdělávání
pro všechny**

**Podpora duševního zdraví
a wellbeingu**

**Včasná identifikace
a pomoc ohroženým dětem**

Metodická činnost

(implementujeme nové výzkumně ověřené metody a přístupy)

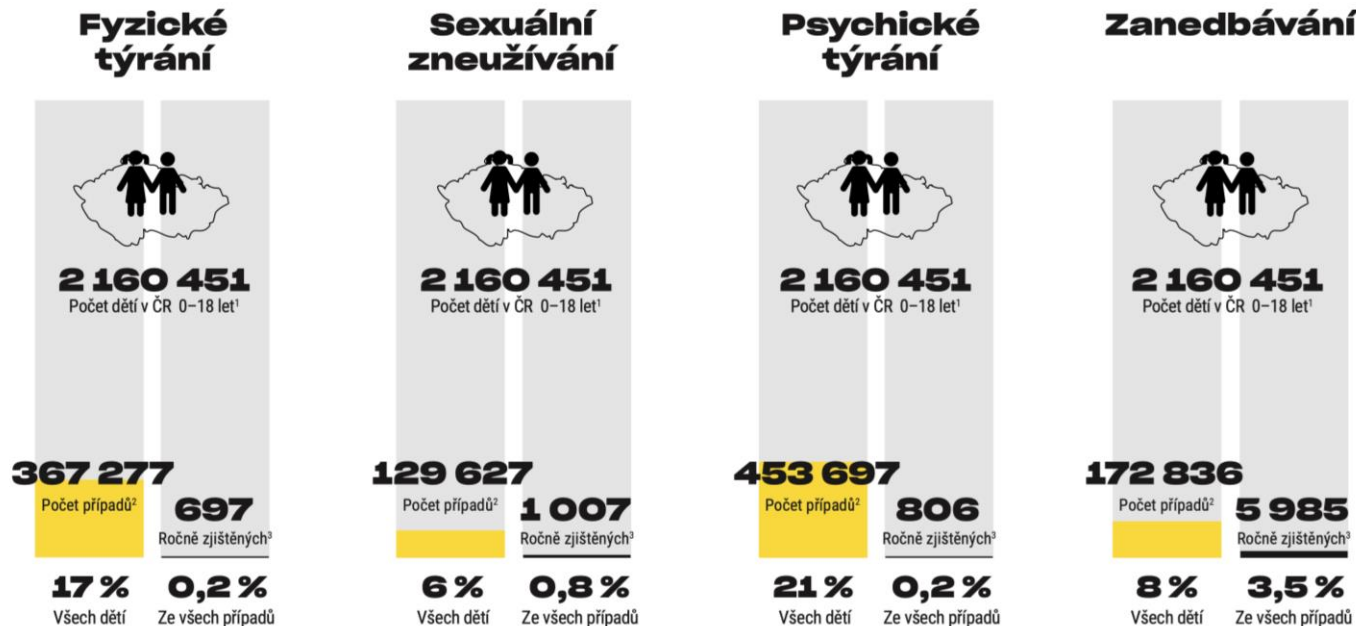
Expertní a advokační činnost

(připomínkujeme legislativu a strategie, poskytujeme poradenství)

Vzdělávací činnost Akademie SOFA

(vzděláváme pedagogy, sociální pracovníky, zdravotníky, policisty)

Počet zjištěných případů ohrožení dítěte tvoří jen zlomek reality

Jaké děti náš projekt zahrnuje?

- **Děti akutně ohrožené** psychickým nebo fyzickým týráním nebo zanedbáváním (například sexuální zneužíváním, přítomností domácího násilí, zneužíváním návykových látek, duševní nemocí, uvězněním nebo odloučením rodičů)
- **Děti potenciálně nebo chronicky ohrožené** (například vykazují vysokou absenci, jsou postiženy bytovou nestabilitou, nebo žijí v nepodnětném prostředí apod.)

Nástroje pro včasnou identifikaci ohrožených dětí a rodin

Karta KID, projekt Signály

Projekt je unikátní tím, že se do tvorby nástrojů včasné identifikace ohrožených dětí zapojila všechna klíčová ministerstva (MPSV, MŠMT, MV a MZČR) a dále mnoho odborníků a expertů z krizových služeb pro děti a z dalších oblastí.

Hlavními autory nástrojů pro včasnou identifikaci ohrožených dětí, tj. Karty KID a souvisejících metodik jsou:

- prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D.
- Mgr. Terezie Pemová
- PhDr. Lenka Felcmanová, Ph.D.

Nástroje byly v roce 2021 schváleny na Radě vlády pro duševní zdraví a v roce 2022 závazně přijaty a schváleny všemi ministerstvy.

Karta KID (KOOPERACE, IDENTIFIKACE, DŮVĚRA)

- sjednocení znaků ohrožení napříč segmenty
- akutní x chronické ohrožení
- oznamovací povinnost

SIGNÁLY
KID
KOOPERACE, IDENTIFIKACE, DŮVĚRA

Karta k identifikaci
špatného zacházení s dětmi
PRO ŠKOLY A ŠKOLSKÁ ZÁŘÍZENÍ

Logos of the Ministry of Education, Youth and Sports, the Ministry of Health, and the Ministry of Labour and Social Affairs.

FYZICKÉ ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ

- > Poranění na kůži (modřiny, řázy, řezné rány, škrábance, popáleniny, otoky, lymfy), obzvláště vyskytují-li se opakovaně.
- > Zranění neodpovídající poskytnutému vysvětlení jejich vzniku.
- > Nošení oblečení neodpovídajícího povětrnostním podmínkám za možným účelem zakrytí zranění.
- > Poranění v oblasti intimních partií projevující se např. problémy se sezením na zídli nebo při pohybových aktivitách.
- > Časté bolesti břicha a nevolnost.
- > Náhlá změna váhy.
- > Časté bolesti hlavy.
- > Tehotensví dívek mladších 15 let.
- > Neléčené zdravotní problémy a zanedbaná potřebné zdravotní péče.
- > Špatný celkový fyzický stav:
 - Chronický hladově, unavené nebo apatické dítě.
 - Zanedbaná hygiena těla a oděvu.

ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ PROJEVUJÍCÍ SE V CHOVÁNÍ DÍTĚTE

Na dítě vykazující neobvyklé nebo výchovně náročné chování je potřeba pohlížet především jako na dítě, které může být v obtížné situaci a potřebuje naši pozornost a pomoc.

- > Sdělení dítěte o špatném zacházení.
- > Opakovaný kreslení, psaní či herní program zobrazující násilí či zneužívání popř. další projevy špatného zacházení.
- > Častá neomluvená nebo neodůvodněná zůdkodněná nepřítomnost dítěte ve škole.
- > Významná a nevyvážitelná opoždění ve fyzickém, emocionálním nebo duševním vývoji dítěte.
- > Neobvyklé změny v chování (např. náhly pokles vzdělávacích výsledků, nervozita, deprese, slázení se, hyperaktivita, snížená pozornost, apatie, častá únava, agresivita, pomocování).

ZNAKY RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ PEČUJÍCÍCH OSOB

- > Konzumace návykových látek, nadměrné užívání technologií, hazardní hraní a další projevy závislostního chování.
- > Sebeopozkování nebo sebevražedné chování či tendence, ubližování druhým či zvířatům.
- > Neorganizovaní nebo nepravděpodobně vysvětlení zranění či neschopnost vzpomínout si na jeho příčinu.
- > Neochota jít domů a/nebo ostražitost či strach z rodičů nebo osob, se kterými dítě sdílí domácnost.
- > Neobvyklý strach z běžného fyzického kontaktu s dospělými a/nebo vrstevníky.
- > Věk neodpovídající sexuální aktivitě (např. dotykání se intimních partií dospělých, tření pohlavních orgánů u dospělé, násilná masturbace, promiskuita).
- > Špatná péče o sebe či zanedbaná osobní hygiena.
- > Vlastní draní draní kůže či peněz nedůvěryhodného původu (např. „dostal/a jsem to od kamaráda“).
- > Nápadnosti ve stravovacích návycích (odmítnutí jídla či projídaní).
- > Předčasné převzetí pečovatelské role, snaha chránit ostatní rodinné příslušníky.

- > Nebezpečování základních potřeb dítěte (strava, oblečení, osobní hygiena, spánek, obědve nad dítětem) v mate, která přímo ohrožuje dítě.
- > Nevhodná chování k dítěti (používání fyzických trestů, vyhrožování, zastrasování, nadávání, křik, ponižování atp.)
- > Vysvětlení ohledně zranění dítěte či jeho fyzického stavu je nedůvěryhodné a povaha zranění naznačuje, že dítěti může být bezprostředně ohroženo.
- > Osoba zajišťující péči o dítě je aktuálně pod vlivem alkoholu a/nebo drog či její fyzický a/nebo duševní stav negativně ovlivňuje její schopnost dohlížet na dítě, chránit ho a poskytovat mu péči.
- > Násilí mezi rodiči či osobami, které s dítětem sdílí společnou domácnost
- > Nápadné ochranné a omezení chování a zvyšná snaha o kontrolu nad tím, co dítě ovládá nebo s kým je.
- > Výchovné metody zahrnující kruté nebo nedůstojné chování vůči dítěti (např. zavírání do sklepa, odírání přístupu do domácnosti, dítě je nuceno jíst ze země atp.).

Lokalizované karty KID – Co udělám, když...

LOKÁLNÍ KONTAKTY + CO UDĚLÁM, KDYŽ...

**Když se domnívám, že je s dítětem ze strany rodičů špatně zacháze
rodičům využítí..., předám dítěti kontakt na..., v případě, že rodiče r
nabízených služeb, kontaktuji OSPOD...**

- > O své domněnce pohovořím s dítětem a posléze rodiči.
- > Doporučím rodičům navázat kontakt s oddělením sociální práce Městské (Mgr. Veronika Strkáčová, 476767980).
- > Předám kontakt na některou z následujících sociálně aktivizačních služ (Michaela Nejedlá, DiS., 778527295), Diakonie ČCE – pobočka Litvínov (734648900), Charita Most – pobočka Janov (Bc. Helena Platilová, 7701 pracoviště Litvínov (Ing. Radka Fantová, 734314681).
- > Doporučím rodičům využití dalších služeb: Women for Women, o. p. s.: Rodičovská poradna (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703458407), Program pozitivního rodičovství Triple P – Středisko výchovné péče Dyáda Most (476704017).
- > Nabídnou rodičům možnost svolání případového setkání.
- > V případě, že rodiče nechtějí využít nabízených služeb či nespolupracují, kontaktuji orgán sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476767975) nebo Policii ČR (obvodní oddělení Litvínov, 974435300).
- > Předám dítěti kontakt na Triangl – krizové centrum pro děti Spirála, z. s. (Mgr. Pavla Pejšová, 475603390), dětské krizové centrum – nonstop linku důvěry (777715215, 241484149), Linku bezpečí (475603390, 116111), Linku duševní tísně při Most k naději, z. s. (tel.: 476701444, bezplatný skype telefon: ldt.most, e-mail: ldt.most@mostknadeji.cz – odpovědi do 7 dnů); doporučím www.nepanikar.cz.

LOKÁLNÍ KONTAKTY + CO UDĚLÁM, KDYŽ...

Když se domnívám, že je s dítětem ze strany rodičů špatně zacházeno:

- > Doporučím rodičům využití odborné pomoci – psycholog (Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy – 730169447, bezplatná pomoc), kurz vědomého rodičovství, sociálně aktivizační služba (Diakonie ČCE – 602403331), sociální poradna (Charita Most – 770121450)
- > Předám dítěti kontakt na linku bezpečí (116111, zdarma pro děti a studující do 26 let)
- > V případě, že rodiče nechtějí využít nabízených služeb, kontaktuji orgán sociálně-právní ochrany dětí (Mgr. Alexandra Hynešová, vedoucí – 476448477)

Když je s dítětem stran rodičů špatně zacházeno v míře ohrožující jeho život a zdraví:

- > Oznámím tuto skutečnost neprodleně PČR (158)

Karta pro děti/sourozence

Kdo může pomoci tobě, tvým sourozencům nebo kamarádům?

- Pokud to jde, **svěřím se se svým trápením** rodičům nebo požádám o radu někoho jiného z rodiny či známých.
- **Promluví si s učitelem nebo učitelkou, kterým důvěřuji**, případně s pracovníkem školního poradenského pracoviště.
- Můžu **využít schránku důvěry** ve škole.

Školní poradenské pracoviště má každá škola a je složené např. z výchovné poradce, školního metodika prevence, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga či školního psychologa. **Vyslechnou tě a poradí ti.**

- **Poradím se na tzv. OSPOD telefonicky:** 476 767 975, **osobně:** Městský úřad Litvínov, Tržní 2042, 1. patro, Bc. Monika Lecková, DiS., **e-mailem:** monika.leckova@mulitvinov.cz

OSPOD neboli orgán sociálně-právní ochrany dětí je instituce pomáhající dětem, které něco nebo někdo trápí. Může tě vyslechnout, poradit, co máš dělat, nebo promluvit s tvými rodiči. Kontakty najdeš na www.mulitvinov.cz/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti/os-3288

www.societyforall.cz

NNTB

Využij aplikaci **Nenech to být** www.nntb.cz, případně navštívím webové stránky napanikar.eu.

Zavolám na některou z bezplatných nonstop linek, kde mi určitě poradí:

- **Triangl:** krizové centrum pro děti Spirála (Mgr. Pavla Pejšová – 475 603 390).
- **Linka duševní tísně, Most k naději** (476 701 444), bezplatný skype telefon: ldt.most, e-mail: ldt.most@mostknadeji.cz.
- **Linka bezpečí** – nonstop linka zdarma: 116 111.
- **Dětské krizové centrum** – nonstop linka důvěry: 777 715 215; 241 484 149.

Mám velký strach a cítím se být v ohrožení života:

V případě fyzického nebo sexuálního napadení je nutné **volat Policii ČR** (158, případně Obvodní oddělení Litvínov – 974 435 300) nebo **městskou policii** (156, případně Městskou policii Litvínov – 476 767 850).

Můžu sám/sama požádat o umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc:

- Obrátím se na orgán **sociálně-právní ochrany dětí**, Městský úřad Litvínov (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975).
- Pokud je mi více než 15 let, oslovím **Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Charity Most** (K. H. Borovského 1146/2, Most, 775 385 491).

Je to zařízení, kde bydlí děti, které nemohou nebo nechtějí bydlet doma.

A hlavně... Nemusím se stydět požádat o pomoc a svěřit se se svým problémem.

www.societyforall.cz

Karta pro rodiče

Pro rodiče

Kde mi pomohou s mými problémy/mým trápením...

Nevím si rady s výchovou dítěte (např.: dítě hodně pláče, zlobí, vůbec neposlouchá, pere se, utíká z domova):

- Poradte se s **třídním učitelem**, **pracovníkem školního poradenského pracoviště** dané školy či **Pedagogicko-psychologické poradny Ústeckého kraje**, pracoviště Litvínov (775 441 264, litvinov@pppuk.cz).
- Konzultujte situaci s **pediatrem**.
- Obratě se na organizační složku sociální služby **První krok Janov** (Michaela Nejedlá, DiS., 778 527 295), **Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi Litvínov při Diakonii ČCE** (Andrea Holubová, DiS., 734 648 900), **Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi v Komunitním centru Janov – Charita Most** (Bc. Helena Platlová, 770 147 343), **Sociálně aktivizační službu RIC Most, pracoviště Litvínov** (Ing. Radka Fantová, 734 314 681).
- Kontaktujte **Středisko výchovné péče Dyáda Most – Program pozitivního rodičovství Triple P** (602 357 397, 476 704 017), **Spirálu, z. s.**, Centrum krizové intervence Ústí nad Labem (475 603 390), **Women for Women**, o. p. s.: Psychoterapie pro děti, náctileté i dospělé, včetně rodinné terapie (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407).
- Kontaktujte **Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Most** (Miroslava Holečková, DiS., 730 169 447), obratě se na **dětského psychologa** (PhDr. Vera Nemes, 721 116 922) či **dětského psychiatra v Mostě** (MUDr. Gabriela Šihartová, 702 016 837), případně využijte možnost konzultace s psychologem online: www.psycholog-online.cz.
- Kontaktujte orgán sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975).

Zjistím, že se moje dítě stalo obětí trestného činu

- Podezření **neprodleně nahlaste** orgánu sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975), **Městské policii Litvínov** (nonstop linka 476 767 850) či **Policii ČR** (obvodní oddělení Litvínov, 974 435 300).
- Obratě se na **pediatra, dětského psychologa Litvínov** (PhDr. Vera Nemes, 721 116 922), **Spirálu, z. s.**: **Triangl – krizové centrum pro děti** (Mgr. Pavla Pejšová, 475 603 390), **Kontaktovat můžete také Probační a mediální službu v Mostě** (Mgr. Marie Jarošimová, MBA, 733 788 968), **Women for Women**, o. p. s.: Psychoterapie pro děti, náctileté i dospělé, včetně rodinné terapie (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407).

Jsem obětí domácího násilí:

- Kontaktujte **svého praktického lékaře**, **Městskou policii Litvínov** (nonstop linka 476 767 850) či **Policii ČR** (obvodní oddělení Litvínov, 974 435 300), **orgán sociálně-právní ochrany dětí** (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975).
- Oslovte **Women for Women**, o. p. s.: Právní poradna, psychoterapie (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407), **Spirálu, z. s.** – **Intervenční centrum** (Mgr. Martina Vojtíšková, 475 511 811), **Most k naději, z. s.** – **krizovou poradnu v Mostě** (728 697 202 nebo prostřednictvím e-mailu ldt.most@seznam.cz), **psychologa pro děti a dospělé Litvínov** (PhDr. Vera Nemes, 721 116 922).

Mám psychické problémy, které mě omezují v běžném životě:

- Obratě se na svého **praktického lékaře** či odborného lékaře (psychiatrie Litvínov – MUDr. Tomáš Nápravník, 773 381 954), **Tým duševního zdraví Most Fokus Labe** (Bc. Daniela Kováčová, 730 158 910), **Linku duševní tísně** při sdružení Most k naději, z. s. (476 701 444), **Women for Women**, o. p. s.: Psychoterapie (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407), **psychologa pro děti a dospělé Litvínov** (PhDr. Vera Nemes, 721 116 922), **psychologa pro dospělé v Mostě** (PhDr. Helena Zemánková, 777 574 449, 476 441 867), případně využijte možnost obrátit se **online psychologa**: psycholog-online.cz.
- Zkontaktujte orgán sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975).

Jsem uživatelem návykové látky (drogy, alkoholu) a potřebuji pomoc:

- Svoji situaci zkontaktujte se svým **praktickým lékařem, případně odborným lékařem** (psychiatrie Litvínov – MUDr. Tomáš Nápravník, 773 381 954).
- Obratě se na **Sociální protidrogovou poradnu Litvínov-Janov** při sdružení Most k naději, z. s. (David Schilling, 601 159 099, 601 159 100, 476 104 877) či **K-centrum Most** při Mostu k naději, z. s. (PhDr. Dagmar Jandová, 602 219 372).

Karta pro ukrajinské děti/sourozence

Kdo ti pomůže?

Když máš trápení nebo se necítíš dobře, můžeš požádat o pomoc své rodiče nebo někoho dospělého ve škole, ke kterému máš blízko (učitel, asistent, výchovný poradce a další).

Kontakty na organizace, které ti pomohou, když:

... bys chtěl/a chodit na kroužek, a neumíš si ho vyhledat.

- Můžeš požádat o pomoc nízkoprahové zařízení ve svém městě, najdeš ho pomocí mapy – **Mapa psychické pomoci | Mapotic** (najdi oranžový domeček nejbližší místu, kde žiješ).
- Můžeš požádat o pomoc integrační centrum – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV** (integracnecentra.cz).

... nemáš na kroužek dostatek peněz.

- Společně se svými rodiči můžeš požádat o finanční pomoc – **Darujeme kroužky dětem** – organizátor projektu je ČRDM (darujemekrouzky.cz) nebo se obrátíš o radu sem: **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV** (integracnecentra.cz)

... máš strach jít na kroužek sám/sama.

- Můžeš požádat o doprovod někoho blízkého nebo kamaráda/kamarádku.
- Můžeš požádat o doprovod v některém z nízkoprahových zařízení pro děti – **Mapa psychické pomoci | Mapotic**.

... bys chtěl/a jít na střední školu / učiliště, ale nemáš dostatek informací o oborech.

- Můžeš požádat o pomoc nízkoprahové zařízení ve svém městě, najdeš ho pomocí mapy – **Mapa psychické pomoci | Mapotic** (podívej se, kde je oranžový domeček nejbližší místu, kde žiješ).
- Můžeš požádat o radu centrum na podporu integrace – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV** (integracnecentra.cz).

... potřebuješ pomoci s doučováním.

- Na mapě najdi, kdo doučuje v místě, kde žiješ – **Kdo mi pomůže | doučování (edu.cz)**.

... se k tobě kamarádi ve škole nechovají dobře (něco nebo někdo tě ve škole trápí).

- Můžeš zavolat na linku LIA, kde s tebou budou mluvit v ukrajinštině/ruštině: **800 601 020**. Případně jít na stránky: **Linka bezpečí | Pomoc ukrajinským dětem** (linkabezpeci.cz).
- Můžeš využít aplikaci Nenech to být: www.ntb.cz.

... se doma necítíš dobře (rodiče se často hádají nebo se k tobě nechovají dobře, hodně pijí alkohol apod.).

- Můžeš zavolat na linku LIA, kde s tebou budou mluvit v ukrajinštině/ruštině: **800 601 020**. Případně jít na stránky: **Linka bezpečí | Pomoc ukrajinským dětem** (linkabezpeci.cz).
- Můžeš se ozvat na CHAT Dětsví bez násilí Centra **LOCIKA** (<https://locika.neziskovky.com/>), chat je dostupný od pondělí do pátku v době od 13.00 do 17.30 nebo v sobotu od 9.00 do 13.30.

... jsi zažil/a v minulosti něco, co tě velice trápí dodnes (například ztráta blízkého, ztráta domova, vzpomínky na zážitky z války apod.).

- Můžeš zavolat na linku LIA, kde s tebou budou mluvit v ukrajinštině/ruštině: **800 601 020**. Případně jít na stránky: **Linka bezpečí | Pomoc ukrajinským dětem** (linkabezpeci.cz).
- Můžeš kontaktovat organizaci Amiga, kde s tebou budou mluvit v ukrajinštině, tel.: **+420 736 101 609**, e-mail: info@amiga-migrant.cz, webové stránky: **Ukrajina – Agency for Migration and Adaptation AMIGA, z.s.** (amiga-migrant.cz).
- Můžeš vyhledat pomoc zde: www.nudz.cz/pomahame-ukrajine/mapa-psycho-socialni-pomoci-pro-ukr-obyvatele.

Karta pro ukrajinské rodiče

Nemám dost peněz na kroužky pro děti:

- ▶ O podporu mohu požádat na webu **Darujeme kroužky dětem** – organizátor projektu je **ČRDM (darujemekrouzky.cz)** – v odřazce Chci požádat o příspěvek.
- ▶ Požádám o pomoc centrum na podporu integrace – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV (integracnecentra.cz)**.

Potřebuji pomoci s vyhledáním kroužků pro děti:

- ▶ Požádám o spolupráci zástupce odboru sociálních věcí při městském úřadu / magistrátu – oddělení sociálně-právní ochrany dětí.
- ▶ Vyhledám v místě bydliště nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.
- ▶ Kontaktuji nejbližší dům dětí a mládeže a požádám o nabídku kroužků a možnost je nezávazně navštívit. Kontakt na nejbližší zařízení mi pomohou vyhledat zde: **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV (integracnecentra.cz)**.

Potřebuji řešit uspořádání péče o děti:

- ▶ O pomoc požádám zástupce odboru sociálních věcí při městském úřadu / magistrátu – oddělení sociálně-právní ochrany dětí.
- ▶ Podám návrh na uspořádání péče o děti na okresním soudě, který je nejbližší faktickému bydlišti mých dětí.
- ▶ O sepsání návrhu a další informace ohledně uspořádání péče o děti mohu požádat centrum na podporu integrace – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV (integracnecentra.cz)**.

Můj partner se ke mně nechová dobře, potřebuji poradit:

- ▶ Zavolám na bezplatnou linku **LIA**, kde mi poskytnou podporu – **800 60 10 20** (při volání zvolím číslo 1), pondělí – pátek 8:00 – 12:30, 16:00 – 21:00, sobota – neděle 12:30 – 17:00.
- ▶ Zavolám na nonstop bezplatnou linku **Bílý kruh bezpečí: 116 006**.

Můj partner se ke mně chová způsobem, který mě ohrožuje na životě:

- ▶ V případě ohrožení mého života a zdraví kontaktuji **PČR** na číslo 158, kde mohu požádat o vykázání.
- ▶ Na místním okresním soudě poté mohu podat návrh na prodloužení vykázání.
- ▶ Zavolám na nonstop bezplatnou linku **Bílý kruh bezpečí: 116 006**.

Chci se nechat rozvést:

- ▶ Podám návrh na rozvod na okresním soudě, který je nejbližší mému faktickému bydlišti.
- ▶ O sepsání návrhu a další informace ohledně rozvodu mohu požádat centrum na podporu integrace – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV (integracnecentra.cz)**.

Potřebuji psychologickou pomoc:

- ▶ Zavolám na bezplatnou linku **LIA**, kde mi poskytnou podporu – **800 60 10 20** (při volání zvolím číslo 1), pondělí – pátek 8:00 – 12:30, 16:00 – 21:00, sobota – neděle 12:30 – 17:00.
- ▶ Vyhledám pomoc na jedné z následujících webových stránek: **Mapa psychosociální pomoci pro ukrajinské obyvatele – Národní ústav duševního zdraví (nudz.cz); Mapa psychické pomoci | Mapotic.**

V dalších situacích mi mohou pomoci například:

- ▶ Zástupci odboru sociálních věcí při nejbližším městském úřadu / magistrátu – oddělení sociální práce.
- ▶ Centrum na podporu integrace – **SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV (integracnecentra.cz)**.
- ▶ Další organizace, které mohu vyhledat, najdu zde: **Mapa psychické pomoci | Mapotic**. Další informace můžu hledat například zde: **Refugee Info Czechia**.

Pro ukrajinské rodiče

Kontakty na odborníky, kteří Vám mohou pomoci

Karta pro veřejnost

Signály,

že dítě ve vašem okolí může být v ohrožení

- ☑ Opakovaný křik rodičů na dítě a jeho následný pláč
- ☑ Dítě nízkého věku je často ponecháváno bez dozoru rodičů
- ☑ Dítě potkáváte opakovaně špinavé, zanedbané, hladové
- ☑ Dítě často vidáte skleslé, smutné, vystrašené
- ☑ Častý křik a hádky v bytě rodičů dítěte
- ☑ Rušení nočního klidu za přítomnosti dítěte

Co dělat?

Pokud ve svém okolí vidáte dítě, které
splňuje znaky možného ohrožení:

- ☑ **Podějte anonymní oznámení na OSPOD v místě bydliště dítěte (osobně, e-mallem, telefonicky) a uveďte, kde přesně rodina bydlí**
 - OSPOD podrobně popište, co se v rodině děje a případně na sebe nechte kontakt pro doplnění informací
 - Nemusíte se bát, že se o vás rodina dozví – OSPOD má povinnost zachovat anonymitu oznamovatele. Oznámení je uloženo do zvláštní složky, kam rodiče nemají právo nahlížet.
- ☑ **V případě rušení nočního klidu či podezření na týrání dítěte přivolejte městskou policii.**

**Možná jste jediní,
kteří mohou na situaci ohroženého
dítěte upozornit a včas mu pomoci.
Pamatujte na to
a jednejte.**

**SO
FA**

**SO
FA** www.kartakid.cz
www.societyforall.cz

unicef

Online kurz identifikace ohrožených dětí na www.kartakid.cz

**SO
FA**

Metodiky ke kartě KID

 SIGNÁLY

Metodika včasné identifikace a podpory ohroženého dítěte

Doporučení a postupy pro pedagogické a nepedagogické pracovníky škol (školských zařízení)

 SO FA

 SIGNÁLY

Metodika koordinované mezioborové spolupráce při podpoře ohrožených dětí

Doporučení a postupy pro pedagogické a nepedagogické pracovníky škol (školských zařízení)

 SO FA

 SIGNÁLY

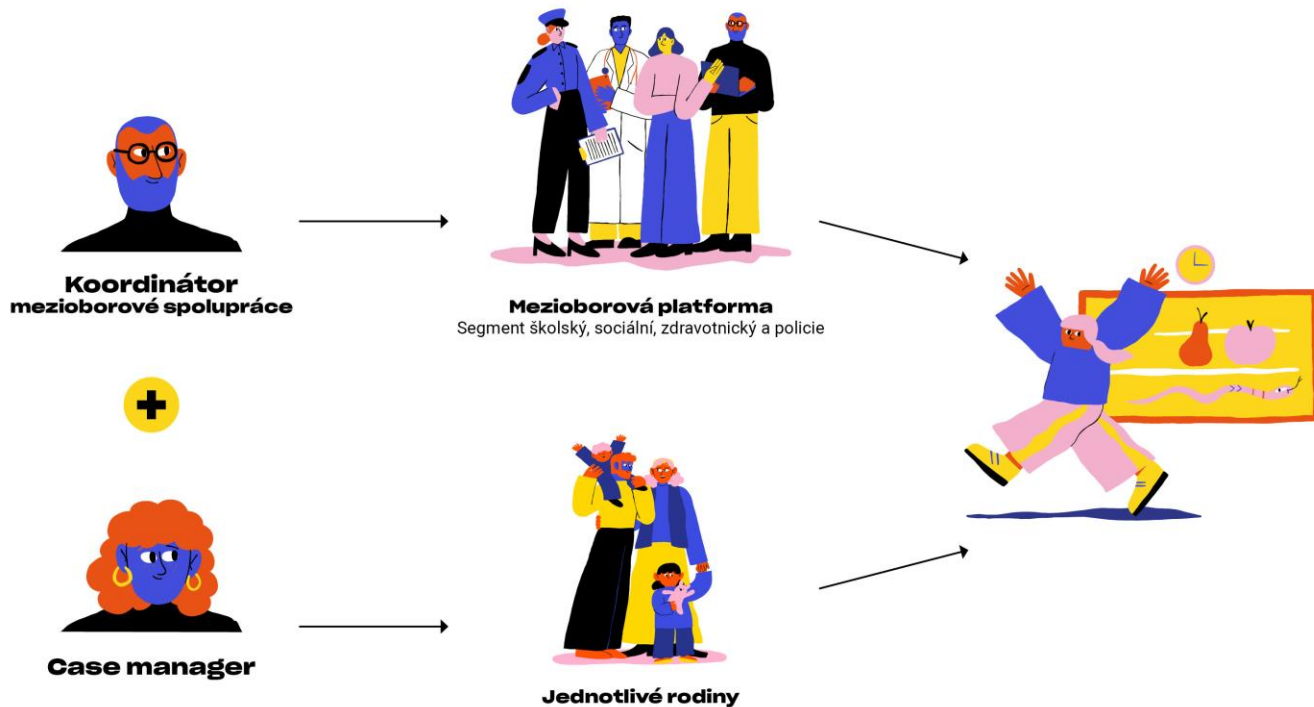
Metodika pro mapování ohrožení a potřeb dítěte – školy

Praktická příručka

 SO FA

Role koordinátora mezioborové spolupráce

Model včasné koordinovanej podpory ohrozených detí

Základní principy efektivní mezioborové spolupráce

- dobře pokrytá **síť služeb odpovídající skutečným potřebám**
- **vzájemná znalost** jednotlivých aktérů, vyjasnění kompetencí, možností spolupráce a očekávání
- nastavení **komunikace a spolupráce**
- **vzájemný respekt** = jsme tu všichni proto, abychom společně pomohli dítěti a jeho rodině v nepříznivé situaci

KOORDINÁTOR MEZIOBOROVÉ SPOLUPRÁCE

Aktéři včasné koordinované intervence

Role koordinátora mezioborové spolupráce

1. NASLOUCHAČ A PEČOVATEL

- mapování potřeb aktérů (rodin, aktérů podpory)
- naplňování potřeb aktérů v kontextu mezioborové spolupráce

2. ORGANIZÁTOR PLATFORMY

- ustavení mezioborové odborné platformy v ORP

3. ORGANIZÁTOR SETKÁVÁNÍ

- pravidelná setkání platformy
- veletrh služeb, kazuistické semináře, školení dle identifikovaných potřeb aj.

4. VZDĚLAVATEL

- šíření informací/metodik mezi pracovníky konkrétních organizací (nejen k vedení)

5. POSKYTOVATEL METODICKÉ PODPORY

- podpora při řešení konkrétních případů dětí - síťování na odborníky

6. FACILITÁTOR

- facilitace mezioborových setkání
- facilitace případových setkání

Přínosy koordinace mezioborové spolupráce

- **Mezioborové sdílení, společné rozборы kazuistik** - pozitivní dopad na vývoj situace dítěte a rodiny i vzájemné poznání kompetencí a možností spolupráce aktérů podpory
- **Naplnění potřeby mezioborového propojení odborníků** (odborníci zastupující jednotlivé profese nemají na koordinaci spolupráce kapacitu), dohody na sjednocených postupech (např. akutní/chronické ohrožení)
- **Snížení rizika stavu** „identifikuji ohrožení“, ale nevím, „jak to dál řešit“
- **Včasnost podpory** dětí v "šedé zóně" (ohrožení nedosahuje míry dle § 6, ale bez podpory k němu dříve či později dojde)
- **Urychlení procesu sanace** rodin a **úspora času** všech aktérů (nemusím složitě dohledávat informace o jiných službách, kontakty, jednat „pokus – omyl“ apod.)
- **Výrazná úspora nákladů státu** vynakládaných na dopady dlouhodobých negativních zkušeností v dětství (tzv. ACEs)

Přehled konkrétních aktivit koordinátora

- PRAVIDELNÁ SETKÁVÁNÍ PLATFORMY
- VELETRH SLUŽEB
- KAZUISTICKÉ SEMINÁŘE
- ORGANIZACE ŠKOLENÍ/VZDĚLÁVÁNÍ PLATFORMY
- FACILITACE A ORGANIZACE TZV. MIKROSETKÁVÁNÍ
 - ÚP a NNO
 - Podpůrné pozice ve škole, OSPOD a NNO
 - Setkání SPC, PPP, ZŠ a MŠ
 - Tým na domácí násilí a dětskou krizovou péči
 - Setkání s pedopsychiatrem
 - Setkání konkrétních pracovníků OSPOD a školy...

**SO
FA**
Signály

Přehled litvínovských služeb pro pomoc dětem v krizových situacích

Cílem projektu Signály je včasné rozpoznání dětí, které jsou v těžké situaci.

Spolu s ministerstvy jsme vytvořili kartu KID (karty identifikace ohroženého dítěte) – pomůcku pro každého, kdo přichází s dětmi do každodenního kontaktu.

Díky ní rozpozná lékař či učitel dítě, které potřebuje pomoc, a dokáže mu ji v daném regionu rychle a efektivně zajistit. Karta pomůže sladit postupy napříč obory.

Society for All
www.societyforall.cz

NADACE
Under sponsorship

Přínos projektu očima odborníků

- Materiály šité na míru území
 - Upravené verze pro rodiče a děti
- Zvýšení kompetencí pedagogů
- Sumarizace kontaktů, resp. služeb v regionu
- Kazuistické semináře
 - návrhy řešení
 - další podpora mezioborové spolupráce

„Čím častěji se lidé potkávali, tím snazší pak bylo oslovit je.“

Městská policie měla i před zapojením do projektu poměrně funkční systém pro pomoc ohroženým dětem, strážníci dříve uměli dětem zavolat pomoc v případě, kdy bylo [na první pohled zřejmé](#), že je dítě ohrožené.

Projekt Signály nám pomohl tento [systém zdokonalit](#) a karta KID mu dala [jasný řád](#).

Nyní mohou strážníci [lépe identifikovat další ohrožené děti](#) podle signálů, které jsou popsány v kartě KID, a nasměrovat k nim pomoc dříve, než se jejich situace vyostří.

Přínosné bylo také [školení ke kartě KID](#), které strážníky přesvědčilo o tom, že když se zachovají správně při setkání s ohroženým dítětem, [mohou jeho život obrátit lepším směrem, a má to smysl](#).

Od té doby, kdy Sofa začala působit v Mostě a následně v Litvínově se o našich službách dozvědělo více lidí, kteří potřebují naši pomoc:

- Rodiče volají, že potřebují logopedii, že dostali kontakt od učitelky ve **školce** či u **pediatra**.
- Rodiče volají, že potřebují psychoterapii pro své děti, že dostali kontakt **ve škole (tř. učitelka, výchovný poradce), u pediatra, u psychiatra**.

Co na projektu Signály oceňují jeho aktéři?

Case management ve školách

Definice case managera

Case manager je osobou pro bezpečný první kontakt („psychosociální pohotovost“)

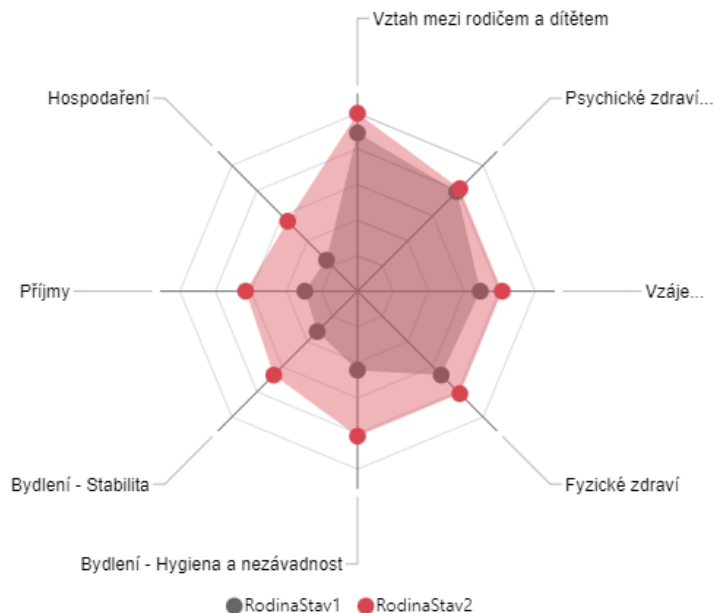
- **mezioborově síťuje** služby okolo rodiny za účelem její efektivní podpory
- umí **včasně a rychle identifikovat** ohrožené dítě
- **rychle a efektivně zmapuje** ochranné a rizikové faktory v rodině (podrobná anamnéza rodiny)
- sestaví ve spolupráci s dalšími odborníky tzv. „**plán podpory rodiny**“
- **podporuje spolupráci** mezi rodinou, školou a dalšími institucemi
- provádí **pravidelné rozhovory** s rodiči a dítětem/děťmi
- **reviduje plán podpory** a navrhuje v rámci **mezioborové spolupráce** další kroky

Evaluace pilotáže

Proměna po šesti měsících spolupráce

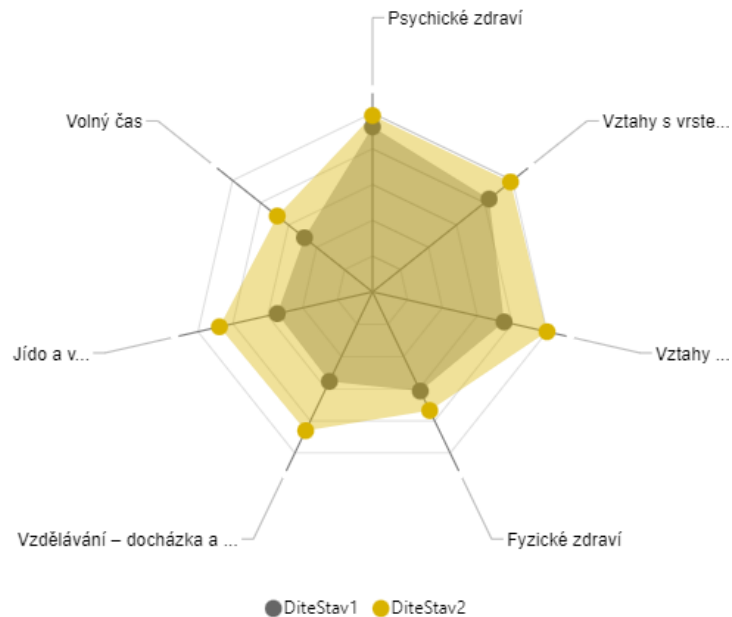
- Zlepšení situace rodin téměř ve všech oblastech (nejvíce v oblasti bydlení a příjmů)

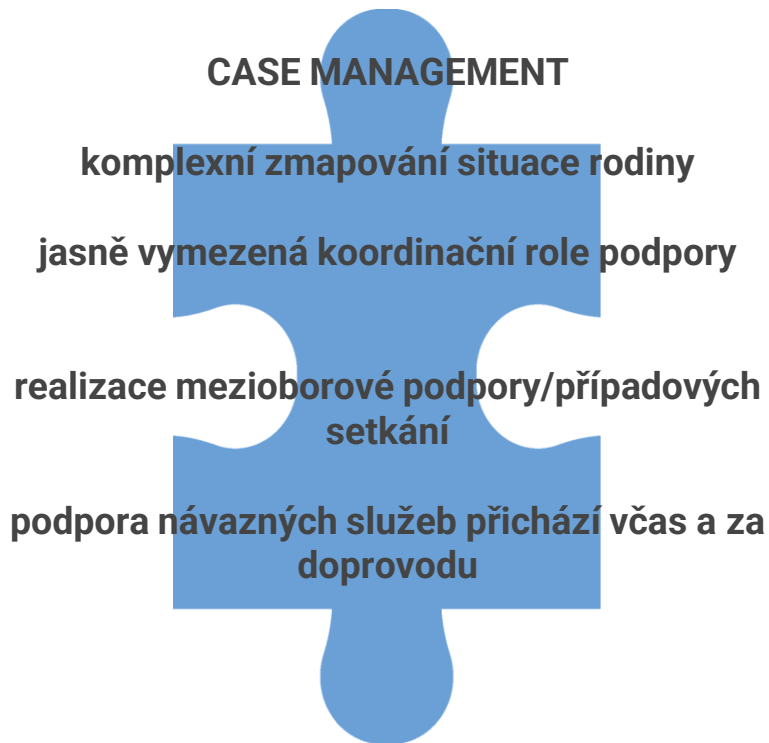
Evaluace pilotáže

Proměna po šesti měsících spolupráce

Zlepšení situace dětí (nejvíce v oblasti výživy, stravování, vzdělání a rodinných vztahů)

Analýza rozdílů CM x aktuální stav

Metodická příručka case managementu

OBSAH

- Co je case management?
- Proč jsme vybrali právě case management?
- Co case manager potřebuje na začátku své činnosti?
- Ukotvení ve školství x v oblasti sociální práce
- Přínosy využití nástroje CM při práci s rodinami
- Požadavky na case managera
- Využití nástroje CM v sociální práci x ve škole
- Nástroje využívané v rámci metody case managementu
- Průběh spolupráce CM a rodin
- Příklady dobré praxe
- Evaluace case managementu

Případová setkání ve školách

Případové setkání

Případové setkání = jednání vedené facilitátorem, na kterém se mezioborově zmapuje situace rodiny a nastaví se konkrétní kroky vedoucí k její podpoře

3 důvody, proč...

- **všichni máme stejné informace** – mezioborové předání informací v rámci GDPR = obraz o komplexní situaci rodiny
- **všichni táhneme za jeden provaz** - jednotný plán spolupráce
- **včasná podpora** = snadnější a rychlejší změna

Případová konference x případové setkání

Případová konference

- realizuje OSPOD
- koordinátorem případu je OSPOD
- týká se pouze dětí ohrožených dle §6 ZSPOD
- dle zákona o SPOD povinnost realizace před hrozícím opatření ve výchově (soudní dohled, ústavní výchova apod.)

Případové setkání

- může realizovat kdokoliv (NNO, škola apod.)
- koordinátorem případu může být kdokoliv
- týká se i dětí, které nepojmenovává §6 ZSPOD
- realizace probíhá kdykoliv, ideálně včas a na počátku spolupráce s rodinou

Aktuální kazuistiky dětí a rodin

Hlavní oblast podpory – duševní zdraví

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Rodina s 2 dětmi (bratři – Jan, 14 let a Mirek, 12 let)

- zakázka školy – záměrné sebepoškození na půdě školy
- mapování – problematický rozvod rodičů – děti i přes nevůli v péči otce, min. do ukončení PŠD
- Jan odeslán do DPN Motol – sebepoškození a úzkostné stavy
- CM – rozhovory s dětmi, kontakt s oběma rodiči – snaha o dohodu o uspořádání péče
- v rámci pobytu v DPN diagnostikován Aspergerův syndrom a úzkosti – PS – dohoda rodičů – chlapci odjíždí k matce – síťování na odbornou pomoc v místě bydliště matky

Hlavní oblast podpory – duševní zdraví

ÚKOSTI A DEPRESE

Rodina, 1 dítě (Marek, 14 let)

- Zakázka školy – dlouhodobá nedocházka do školy
- Mapování situace – zjištěna diagnóza sociální fobie, v minulosti šikana ve škole, úraz otce s trvalými následky – od té doby zhoršení v oblasti duševního zdraví
- Chlapec do školy vyjde, ale nedojde - úzkost
- Bude svoláno PS – pediatr, psychiatr, PPP, škola, terapeut, NNO – nastavení individuálního vzdělávání (škola prozatím odmítá), nabídnuto bude doučování ze strany soc. pracovníků, podpora v oblasti duševního zdraví, nutno řešit další vzdělávání

Hlavní oblast podpory – zdraví

PROBLÉM S PÁTEŘÍ A NÁDOR U OČÍ

Chlapec Radim (12 let)

- Zakázka školy – najít kamarády/zajistit volný čas
- Mapování rodiny - nádor na zrakovém centru, výrůstky na těle (hrb na hrudi a v oblasti zad), léčen v Motole, neproběhlá operace páteře, chybějící RK – mapování dále probíhá – potřeba zaměřit se na zdravotní stav chlapce
- ve škole i v soukromém životě chybí chlapci kamarádi
- rodiče usilují o nový invalidní vozík, chtějí dále pomoci vyřídit kartičku ZTP/P

Hlavní oblast podpory – školní docházka

Rodina se 4 dětmi (6 měsíců, 3 roky, 5 let, 7 let)

- zakázka školy – řešení neomluvené absence žáka Romana z 1. třídy
- Roman je silně fixovaný na matku, nechodil do MŠ, odmítá chodit do ZŠ (utíká ze školy, má záchvaty), rodiče jsou bezradní, nechtějí mít problémy se ZŠ a OSPOD, ale nejsou schopni dopravit syna pravidelně do školy
- CM při návštěvě v rodině pozorovala u dítěte zřetelné problémy v sociální interakci, úzkost, známky opožděného vývoje
- CM konzultovala situaci s vedením ZŠ, pediatřičkou, OSPOD

Výsledek:

- pediatřička doporučila individuální výuku, vystavila dítěti žádanky na neurologii a psychiatrii
- OSPOD zatím nebude situaci řešit žádným opatřením, bude s CM navštěvovat rodinu a monitorovat situaci
- dítě bude zatím občasně navštěvovat předškolní zařízení, aby si zvykalo na docházku

Mezioborová spolupráce na úrovni města

- Potřebujete nastartovat mezioborovou spolupráci v území? **Jak aktéry správně namotivovat?** Máte pocit, že odborníci v území potřebují **více propojit**, vyjasnit si **kompetence**, konkrétní přístupy v oblasti podpory ohrožených dětí a posilovat **duševní zdraví dětí?**
- Máte **málo psychologů, psychiatrů?** Pokud proškolíte dostatek odborníků, budou umět řešit případy ohrožených dětí včas, nebudete potřebovat tolik specialistů.
- Potřebujete metodickou podporu v této oblasti pro odborníky ve svém území a **snížit jejich zátěž?**

Každé včas identifikované a podpořené dítě sníží náklady na intervenci v budoucnu.

Zvyšování znalostí a dovedností odborníků

Akademie SOFA

Hlavní témata podpory odborníků

Webináře, školení

- Ohrožené děti
- Třídní management
- Náročná komunikace a projevy agrese
- Sebepoškozování nebo sebevraždy
- Wellbeing a duševní zdraví
- Socioemoční gramotnost
- Traumarespektující přístup
- Podpora dětí s náročným chováním
- PBIS

Individuální podpora

- konzultace
- supervize
- facilitace
- mentoring

Důkaz lásky, nebo násilí?

O násilí v blízkých vztazích

SO FA

Tři kroky ke zvládnutí náročného chování

Dítě, které se u **zdravé regulovat** od svých rodičů, si vyvíjí schopnost včas zastavit impulzivní chování a ve většině případů **zvládne samo sebe zklidnit**.

» Dítě, které tuto podporu nezískalo, může **potřebovat ke zvládnutí svého chování a emocí naší pomoc**. Je důležité umět takovou podporu dítěti poskytnout.

01 Reguluj 🌍 🧠 🌳

Dítě je neklidné, reaguje podrážděné nebo vůbec.

Netlačte na ně. Omezte slovní pokyny. Poskytněte mu bezpečný prostor a čas. Nabídněte senzomotorické pomůcky a aktivity. Monitorujte.

02 Navaž kontakt 🧘 🕒

Zklidněte sami sebe. Předcházejte zhoršení situace.

Navažte kontakt. Využijte k tomu klidnou a respektující neverbální komunikaci. Projeďte empatii a zájem. Pojmenujte a uznejte emoce dítěte. Monitorujte.

03 Reflektuj ☀️ 🗣️

Ujistěte se, že je dítě klidné a schopné přemýšlet.

Pojmenujte, co situaci spustilo a co pomohlo k jejímu zvládnutí. Odvodňujte své pokyny a očekávání, aby jim dítě skutečně porozumělo. Společně vytvořte funkční pravidla napříště.

Všechna práva vyhrazena © 2022–2023 Bruce D. Perry

SO FA

Tereza Svačínová, manažerka projektu Signály
tereza.svacinova@so-fa.cz

Martina Koplová, manažerka koordinátorů a case managerů
projektu Signály, martina.koplova@so-fa.cz

www.societyforall.cz

